

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Рев-320/03
Бања Лука, 26.11.2004. године**

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Бајић Петра, као предсједника вијећа, Бајагић Здравка, Савић Стевана, Гојковић Стаке и Лукић Драгослава, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца Ђ. Б., адвоката из Д., против туженог ЈОП Ж. Р. С., п.о. Д., кога заступа пуномоћник П. Н. дип. правник из Д., ради заштите права из радног односа, одлучујући о ревизији тужиоца против пресуде Окружног суда у Д. Гж-11/03 од 22.5.2003. године на сједници одржаној 26.11.2004. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се уважава, преиначава се пресуда Окружног суда у Д. Гж-11/03 од 22.5.2003. године и пресуда Основног суда у Д. РС-7/02 од 2.12.2002. године тако што се поништава одлука туженог бр. 1457/01 од 23.2.2001. године о пријему тужиоца у радни однос на одређено вријеме и тужени обавезује да тужиоца врати на рад и распореди на послове и радне задатке бравара,, а у пореосталом одбијајућем дијелу другостепена пресуда укида и у том дијелу предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Д. РС-7/02 од 2.12.2002. године одбијен је захтјев тужиоца којим је тражио да се поништи одлука туженог бр. 1457/01 од 23.2.2001. године о пријему тужиоца у радни однос на одређено вријеме и да се тужени обавезе да га врати на рад и успостави му сва права из радног односа са даном 31.5.2001. године, а и исплати 2.754,00 КМ на име неисплаћених плата и ретреса.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Д. Гж-11/03 од 22.5.2003. године жалба тужиоца се одбила и првостепена пресуда потврдила.

Благовремено изјављеном ревизијом тужиоц побија другостепену пресуду због погрешне примјене материјалног права, па предлаже да се нижестепене пресуде преиначе тако што би се, како то призилази изт навода ревизије, тужбени захтјев усвојио или укину и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Одговор на ревизију није поднесен.

Републички јавни тужиоц се није изјаснио о поднесеној ревизији.

Ревизија је основана.

У овој парници тужиоц тражи да се поништи рјешење туженог бр. 1457/01 од 23.2.2001. године о пријему тужиоца у радни однос на одређено вријеме, да се туженом наметне обавеза да га врати на рад и успостави му сва права из радног односа са даном 31.5.2001. године и да му исплати 2.754,00 КМ на име изостале зараде.

Према стању ствари утврђеном у поступку, а који међу странкама није спорно, тужиоц је по први пут засновао радни однос са туженим на одређено вријеме по основу рјешења бр. 4405/98 од 6.8.1998. године и то за период од 10.8.1998. године до 9.11.1998. године и распоређен на послове и радне задатке обрачуна путничке документације и регистрације возила, а након тога се у више наврата запошљавао код туженог на основу једанаест његових узастопних одлука о заснивању радног односа на одређено вријеме и распоређиван да обавља послове и радне задатке бравара и то непрекидно у роковима од 1.1.1999. године до 15.6.2000. године и непрекидно од 1.7.2000. године па све до 31.5.2001. године по основу последње одлуке бр. 1457/01 од 23.2.2001. године, чији се поништај тражи.

Према томе, тужиоц је у последње три године, рачунајући од првог дана заснивања радног односа са туженим на одређено вријеме, тј. од 10.8.1998. године па до 31.5.2001. године провео на раду код туженог укупно 31 мјесец и 6 дана рада, од чега за вријеме важења Закона о радним односима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 25/93, 14/94, 15/96, 21/96, 3/97 и 10/98 – даље: ЗРО) 24 мјесеца и 19 дана, а за вријеме важења Закона о раду ("Службени гласник Републике Српске", бр. 38/00, 41/00, 47/02, 38/03, 66/03 – даље ЗР) још шест мјесеци и 17 дана.

У овом ревизијском поступку, једнако као и у поступку пред нижестепеним судовима, спорно је да ли се на овакве свршене факте трајања радног односа на одређено вријеме имају примијенити непосредно одредбе новог ЗР или одредбе старог ЗРО-а.

Одредбо ЗРО нису изричито прописивале правну могућност прерастања радног односа на одређено вријеме у радни однос на неодређено вријеме већ само заснивање тог радног односа ради замјене привремено одсутног радника ради извршења посла који траје до шест мјесеци, као и кад се привремено повећа обим посла и код заснивања радног односа са приправником ради обављања приправничког стажа (члан 4. став 2. ЗРО). Када је ријеч о привременом повећању обима рада у питању су послови који се, иначе, обављају стално, али тако што им се обим, с времена на вријеме повећа изнад уобичајене мјере, стварајући привремену потребу за новим радницима као на примјер: повећања потражње или испоруке робе, натпросјечна жетва пружање одређених услуга за вријеме епидемије, вршење пописа становништва и сл. Повећање обима рада, међутим, мора да буде по природи ствари релативно краткорочно. Да би се овај услов поштовао законом је одређено да извјесно повећање обима посла не може трајати дуже од шест мјесеци у континуитету.

У конкретном случају са тужиоцем је заснован радни однос на одређено вријеме због повећања обима посла на радном мјесту бравара дуже од 24 мјесеца у континуитету у последње три године, услјед чега се не може узети да су се у оваквој ситуацији уопште остварили услови за заснивање радног односа на одређено вријеме. Насупрот рјешењима ЗРО питања заснивања радног односа на одређено вријеме ЗР то питање другачије регулише. ЗР у члану 16. став 1. прописује да се уговор о раду не може закључити на дужи период од двије године, у члану 17. став 1. да се уговор о раду на одређено вријеме може једном или више пута продужавати за одређени период, али најдуже до двије године од дана закључивања уговора о раду, у који период се урачунавају и прекиди који су трајали до двије седмице и у члану 18. став 2. да се ако радник, након прекида рада због истека рока из уговора о раду, више пута запошљава код истог послодавца на основу уговора о раду на одређено вријеме, и на тај начин остварили 24 мјесеца рада у току последње три године сматра да је радник засновао радни однос на неодређено вријеме.

Полазећи од околности да је тужиоц у последње три године рачунајући од првог дана запослења, па до ступања на снагу ЗР (ступио на снагу 16.11.2000. године) остварио 24 мјесеца и 19 дана рада на пословима који се не могу сматрати пословима чији је обим привремено повећан у смислу члана 4. став 2. ЗРО и да је у вријеме ступања на снагу ЗР одредба члана 16. став 1. тог закона забрањивала закључење уговора о раду на одређено вријеме на дужи период од двије године, а и одредба члана 18. став 2. истог закона прописала да се сматра да је радник засновао радни однос на неодређено вријеме ако се након прекида рада због истека рока из уговора о раду више пута запошљава код истог послодавца на основу уговора о раду на одређено вријеме и на тај

начин остварио 24 мјесеца рада у послење ттри године Врховни суд сматра да тужени у овој чињеничној ситуацији није имао законско овлашћење да по ступању на снагу ЗР својим рјешењем бр. 1457/01 од 23.2.2001. године поновно продужава већ раније закључене уговоре о раду и за раздобље од 1.3.2001. године до 31.5.2001. године. Ово зато што је у тренутку доношења одлуке бр. 1457/01 од 23.2.2001. године био у примјени ЗР који се према правилу временског важења закона имао примјенити на конкретан случај, како то исправно резонује ревидент, а не одредбе ранијег ЗРО, како то налазе нижестепени судови, погрешно сматрајући да је тужиоц засновао радни однос на одређено вријеме по ранијим прописима да се по њима има и разријешити тужиочев радноправни однос, укључујући овдје и престанак његовог радног односа без обзира колико је трајао тај радни однос и када је донесено последње рјешење о престанку радног односа на одређено вријеме. Нижестепени судови, наиме, губе из вида да се овдје не ради о свршеним правним ситуацијамаљ (уговорним или вануговорним) у вријеме важења ЗРО, него о "несвршеним фактима" – правној чињеници која је у току односно која је почела да тече за вријеме важења ЗРО и наставила да тече када је ступио на снагу нови ЗР, улијед чега се има примјенити нови закон. Да је тужени имао све ово у виду могао је једино закључити да се тужиоц у тренутку доношења поменутог рјешења морао и могао сматрати само радником који је засновао радни однос на неодређено вријеме.

Досљедно свему изнијетом Врховни суд сматра да је правно схватање нижестепених судова правно погрешно, ради чега је уважењем ревизије нижестепене пресуде примјеном члана 250. став 1. у вези члана 456. став 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник Републике Српске", бр. 58/03 и 85/03 – даље ЗПП РС) ваљало дјелимично преиначити тако што се поништила одлука туженог бр. 1457/01 од 23.2.2001. године о пријему тужиоца у радни однос на одређено вријеме и туженом наметнула обавеза да тужиоца врати на рад и распорени на послове бравара, а у преосталом дијелу другостепена пресуда укинула и у том дијелу предмет враћен истом суду на поновно суђење у складу са одредбом из члана 250. став 2. у вези члана 456. став 2. ЗПП РС како би се у наставку поступка одлучило о жалби тужиоца на преостали дио одбијајуће првостепене пресуде који се односи на основаност, врсту и висину преосталих захтјева тужиоца који нису разматрани због погрешне примјене материјалног права када је у питању законитост рјешења о заснивању радног односа између странака у спору.

Предсједник вијећа
Петар Бајић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарне
Братић Душанка